

Слободенюк Т.О.

Національна академія державного управління при Президентові України

СУТНІСТЬ І ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНО-СЕРВІСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

У статті визначаються відмінності публічного і приватного секторів суспільного життя, розкривається сутність сервісно-орієнтованої держави та механізмів її функціонування, а також аналізується тлумачення понятійного апарату регулювання суспільних відносин у моделі сервісно-орієнтованої держави. Аналізується синонімічний ряд з поняттями «публічне управління», «публічна політика», «публічна держава», «приватний і суспільний інтерес».

Поряд із цим автор приділяє увагу відмінності і співвідношенням між державною і публічною владою та державною і публічною політикою. Розкривається сутність сервісно-орієнтованої держави та механізмів її функціонування, а також аналізуються поняття «сервіс» у тлумаченні вітчизняної державно-управлінської науки, різноманітні трактування поняття «сервісно-орієнтована держава» та «соціально-орієнтована держава» та відмінність їх сутнісного змісту. Автор критично розглядає тлумачення різними науковцями поняття «послуга» в аспекті публічного управління. Він торкається питання горизонтальної складової частини формування державної політики, що дозволяє перетворювати на публічну політику. Критично характеризується термін «публічне управління» в контексті сервісно-орієнтованої моделі реалізації державою своїх функцій. Критикується ідея демонополізації функцій держави, особливо в аспекті надання нею послуг усім членам суспільства.

Вагома увага приділяється протиріччю в питанні розвитку конкуренції між державою та приватними і громадськими організаціями щодо надання фізичним та юридичним особам різного виду публічних послуг, яке полягає у відмінності соціальних і прибуткових цілей їх надання. Квінтесенцією статті є визначення сутності та призначення сервісно- і соціально-орієнтованої держави як соціально-економічного та політичного механізму регулювання суспільних відносин, основною стратегічною метою якого має бути благополуччя і добробут громадян, що передбачає не управління суспільством, а формування суспільних відносин, які б дозволяли всім членам суспільства «зручно та комфортно» займатись будь-яким продуктивним видом діяльності і задовольняти всі свої соціальні потреби.

Ключові слова: сервісно-орієнтована держава, публічне управління, публічна політика, публічна держава, приватний і суспільний інтерес, послуги, публічні послуги, сервіс.

Постановка проблеми. Методи управління, властиві командно-адміністративному укладу роботи з населенням, нині є малоефективними. Практика їх застосування органами державного управління і місцевого самоврядування набуває загрозливих чинників, адже викликає недовіру і незадоволення владою в середовищі різних прошарків громадськості, що є ознакою консерватизму публічної системи управління і відсутності реформування та модернізації державного устрою за кращими світовими та європейськими зразками. У більшості країн світу послуги, що надаються населенню органами центральної влади і місцевого самоврядування, є наріжним каменем формування відносин людини і держави. Інститут надання публічних послуг у розвинених країнах Європи і світу є чітко відлагодженим механізмом, який віддзеркалює демокра-

тизм системи публічного управління, покликаної якісно, ефективно і раціонально вирішувати проблеми громадян, підвищуючи тим самим якість їх життя. Саме тому нині надзвичайно актуальним для України є зміст та функціональна сутність сервісно-орієнтованої держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед робіт, присвячених формуванню механізмів розвитку сервісно-орієнтованої держави та основних підходів до визначення поняття «сервісно-орієнтована держава», необхідно відзначити низку наукових праць вітчизняних та зарубіжних учених, таких як: О. Карпенко, Р. Войтович, А. Попок, Ю. Ковбасюк, А. Чемерис, Ю. Шаров, О. Євсюта, О. Алімова, О. Євсюкова, М. Барбер, В. Багдасарян, М. Буткевич, О. Васильєва, Б. Гаврилишина, О. Ігнатенко, О. Козлова, В. Рубцов, М. Дзевелюк, Ю. Тихомиров, А. Соколов, В. Плющ та ін.

Мета статті – розкрити сутність і основні характеристики публічно-сервісної діяльності держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Активний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та їх широке впровадження у всі сфери людської діяльності породило цифрове суспільство. Поступове його становлення поставило перед державою нові завдання та орієнтири розвитку. Останні роки в Україні зумовили створення нових органів влади для вдосконалення державного управління, а саме Державного агентства з питань електронного урядування, Державної служби фінансового моніторингу. Поряд із цим розвиваються громадські інститути, які активно долучаються до управління державою. Такі тенденції є досить позитивними і свідчать про ефективний розвиток нашої держави.

Тенденції розвитку українського суспільства потребують кардинального здвигу у науковій діяльності, яка за певних умов стане локомотивом усього вітчизняного інформаційного виробництва, могутнім поштовхом до розвитку сервісно-орієнтованої держави в Україні саме в суспільно вагомому сенсі.

Видатний український правознавець XIX ст. Б. Кістяковський зазначав, що базовим складником системи прав і свобод людини є право особистості на позитивні послуги з боку держави [1, с. 84]. Саме тому спрямування курсом на всеосяжне забезпечення прав і законних інтересів громадян та подальшої соціалізації української держави нерозривно пов'язані з переосмисленням функцій органів виконавчої влади відповідно до тенденцій суспільного розвитку, що надає актуальності питанню вироблення ефективної державної політики в Україні.

У зв'язку із цим є потреба у чіткому визначенні понятійного апарату в цій відносно новій суспільній проблематиці, яка стосується публічно сервісної діяльності.

Для початку з'ясуємо зміст і значення поняття «публічний», яке перебуває у синонімічному ряду з поняттями «публічне управління», «публічна політика», «публічна держава».

Ідея публічної політики передбачала існування сфери життя, що не належить до *приватного* або *індивідуального*. Поняття «публічний» визначає аспекти людської діяльності, які вимагають урядового чи соціального регулювання або їх спільних дій.

Сучасне розуміння понять «приватний» і «публічний» ми успадкували від римлян. Саме вони виокремлювали два «світи»: «світ» публічний – *res publica* і «світ» приватний – *res privata* [2, с. 23]. У працях Аристотеля зроблені спроби

віднайти шляхи вирішення конфлікту між публічним і приватним. Їх пошук пронизав усю історію політичної думки.

Дж. Габермас писав, що на початку XIX ст. «публічна сфера» набула розвитку у Великобританії з дуже чітким розмежуванням між публічною владою і світом «приватного» [3]. За допомогою ринкових сил приватні інтереси могли б найкраще підтримати «суспільний інтерес». Вільне функціонування індивідуального вибору і свободи могло б задовольнити інтереси окремих осіб нарівні із суспільним благом та соціальним захистом [2, с. 24]. Отже, діяльність держави і спрямованість політики повинні максимально націлюватись на задоволення суспільного інтересу.

Демаркаційною лінією між «приватним» і «публічним» є економічна свобода та масштаб інтересів. Задоволення суспільного інтересу відбувалось би тоді, коли інтерес економічної свободи і ринку підсилювався б державою, а не обмежувався чи регулювався нею. Однак постулат ліберальної ідеї щодо чіткого розмежування публічного і приватного почав згасати наприкінці XIX ст. Проникнення публічної політики у ту сферу, яку політичні економісти називають приватною, відбувалось майже в усіх сферах суспільного життя: освіта, охорона здоров'я, соціальне забезпечення, житло, міське планування тощо [4].

М. Вебер зазначав, що державне управління розвинулось як засіб задоволення суспільного інтересу за допомогою нейтрального класу «суспільних службовців». У зв'язку із цим твердженням В. Парсонс робить висновок, що публічна бюрократія відрізняється від тієї, що існувала в приватному секторі тим, що вона була вмотивована на захист «національних інтересів», а не приватних [2, с. 26]. Поняття «публічне управління» розквітло тоді, коли державних службовців почали сприймати як функціонерів, які залучені до раціонального задоволення суспільних інтересів.

А. Массей визначає показники відмінності публічного сектору від приватного:

- публічний сектор спрямований на розв'язання більш складних і неоднозначних завдань;
- перед приватним сектором виникає більше проблем під час впровадження соціально-економічних та політичних рішень;
- у публічний сектор залучено більше людей із широким діапазоном мотивацій;
- публічний сектор переважно має справу із забезпеченням можливостей чи здатностей;
- до функцій публічного сектору належить компенсація ринкових невдач;

- публічний сектор переважно бере участь у заходах символічного значення;
- публічний сектор пов'язаний із більш чіткими стандартами зобов'язань та легальності;
- публічний сектор має більше можливостей реагувати на проблеми справедливості;
- публічний сектор повинен діяти чи намагатись діяти в інтересах суспільства;
- публічний сектор повинен забезпечувати мінімальний рівень державної підтримки, вищий за той, який вимагається в приватному виробництві [5, с. 15].

Порівняння публічного сектору з приватним слід сприймати із застереженням. У приватному секторі є прямий зв'язок між комерційним успіхом і стандартом обслуговування споживачів. Становище публічного сектору складніше і в багатьох аспектах суттєво відмінне, адже природа послуг та спосіб їх надання не диктується ринком. Баланс між публічними очікуваннями і рівнем послуг визначається на основі політичних суджень стосовно економічних та соціальних пріоритетів. Все це свідчить про те, що у виконавців функцій суспільної служби є професійні обов'язки робити це на рівні найвищих можливих стандартів, маючи певний рівень ресурсів, і саме цього повинні досягати державні службовці.

Є відмінність і співвідношення між державною і публічною владою та державною і публічною політикою.

В умовах демократії, коли рівень розвитку громадянського суспільства досить високий, державна влада поступається частиною своїх повноважень на користь органам місцевого самоуправління, і в цьому разі має сенс говорити про «публічну владу» як поєднання державної влади і громадського самоврядування. У такому контексті публічна політика є ширшим поняттям, оскільки воно охоплює не лише державну політику, а й політику, яку здійснюють або можуть здійснювати недержавні організації, об'єднання державних органів і громадських організацій або приватні структури чи агенції.

На відміну від тоталітарного режиму, в демократичному суспільстві неурядовий сектор суспільного життя відіграє суттєву роль у ініціюванні, розробці та впровадженні політики в інтересах окремих груп населення, регіонів чи всієї нації загалом, що характеризує його публічність. Тому вживання терміна «публічна політика» є більш узагальнюючим порівняно з терміном «державна політика» [6].

Наявність і розвиненість горизонтального складника перетворює державну політику на

публічну політику. Тобто таку політику, яка виробляється колективними зусиллями і реалізується через урахування всіх легітимних інтересів суспільства шляхом організації суспільного діалогу і безпосередньої взаємодії влади та суспільства. Вироблена таким чином політика потребує і якісного нового підходу для її реалізації та впровадження, що зумовлює пошук і використання сучасних технологій управління.

У посткомуністичних країнах про розвинене громадянське суспільство говорити не доводиться, і фактично публічна політика отожднюється з політикою державною. Але незалежно від різниці у термінології метою цієї політики має бути задоволення інтересів суспільства загалом, розв'язання нагальних і перспективних проблем, забезпечення розвитку складників суспільної діяльності (економіки, політики, соціальної сфери тощо).

Термін «публічне управління» (public management), що змінив термін «публічне адміністрування» (public administration), уперше був використаний у 1972 р. Д. Кілінгом (Великобританія) у науковій праці «Management in Government», в якій визначалося, що «публічне управління – це пошук у найкращий спосіб використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей державної політики» [7, с. 53].

Є низка визначень публічного управління, які, не претендуючи на універсальність, фокусують увагу на його певних особливостях, доречних у конкретних контекстах.

Публічне управління (в широкому сенсі) – це владний вплив на життєздатність людей з боку органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських організацій шляхом застосування сукупності методів (економічних, адміністративних, інформаційно-психологічних та ін.) з метою досягнення цілей суспільного розвитку; це пошук найкращого способу використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей суспільного розвитку, спільно організований урядом, представницькою владою та громадянським суспільством [8, с. 10].

Доречно навести низку авторських визначень публічного управління, що розкривають різні його риси.

Публічне управління (ціннісний підхід О. Оболенського) – це здійснення сукупності раціональних (запрограмованих і виокремлених за певними ціннісними ознаками і можливих з урахуванням стану зовнішнього середовища) впливів на функціонування та розвиток колективу людей на основі програми управління і інформації про

поведінку та стан об'єкта управління, спрямованих на підтримку, поліпшення і розвиток об'єкта управління для досягнення наперед визначеної сукупності цілей [8, с. 12].

Публічне управління (статистський підхід С. Чернова) – це організуючий і регулюючий вплив держави на суспільну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження чи перетворення, базуючись на владній силі, яка обмежує дієвий суспільний контроль [9, с. 7].

Публічне управління (владний підхід В. Авер'янова) [10, с. 243] – це владно-організуючий вплив керуючих суб'єктів на спільну діяльність людей з метою їх впорядкування, координації та спрямування задля ефективного досягнення загальних (спільних) цілей і завдань цієї діяльності.

Публічне управління (діяльнісно-інтегративний підхід М. Пасальського) [11, с. 18] – це діяльність, яка забезпечує ефективне функціонування системи органів державної влади, регіонального врядування, органів місцевого самоврядування, громадських (неурядових) організацій, фізичних осіб та інших суб'єктів громадянського суспільства з метою реалізації державної політики в найрізноманітніших сферах суспільного життя.

Публічне управління (ідеальний підхід А. Волкова, РФ) – це влада, відкрита народу та його інтересам, публічна за характером, що здатна залучати до управління широкі верстви населення [12, с. 15]. Дискусійний момент цього визначення полягає в необґрунтованій заяві про готовність «широких верств населення» до управлінської діяльності без відсутності необхідних знань і навичок.

Публічне управління (підхід Дж. Шавріца, викладений у «Міжнародній енциклопедії державної політики та адміністрування» [20]) – це галузь практики і теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне постачання, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом та оцінка ефективності.

Виходячи із множинності визначень, можна констатувати: публічне управління як об'єкт наукового пізнання є складним та багатоплановим утворенням, основою якого є концепція, що випливає із тісного взаємозв'язку політики та права, управління і влади, політичної системи та суспільства загалом, а також взаємодії суспільства з різними елементами соціальної системи [8, с. 13].

Сутність публічного управління (підхід Крістофера Поллітта) [11, с. 18] може визначатися тро-

яко. Це може бути: діяльність державних службовців і політиків; структури та процедури органів державної влади; системне вивчення діяльності, структур і процедур, що об'єднуються терміном «публічне управління».

Отже, поняття «публічне» визначає якісну характеристику таких суспільних явищ, як управління та політика, і таких суспільних феноменів, як влада і держава. Їх якість виражається мірою відображення, відстоювання суспільних інтересів. Чим більше відображає і відстоює держава у своїй політиці й управлінні суспільний інтерес, тим більш вона публічна, чим менше – тим менше вона публічна. Інакше кажучи, в разі, коли державна влада у своїй політиці та управлінні відображає і відстоює інтереси більшості верств населення, тим більш її політика та управління публічні, чим значно вужчих соціальних прошарків, тим менш публічні.

Для переосмислення взаємин держави та суспільства у напрямі забезпечення та реалізації потреб кожного громадянина, визначення основних ознак сервісно-орієнтованої держави потрібно чітко визначитись з термінами «сервісно-орієнтована держава» та «механізми сервісно-орієнтованої держави». Нині у вітчизняному законодавстві відсутнє визначення термінів «сервісно-орієнтована держава» та «механізми сервісно-орієнтованої держави».

Розуміння поняття сервісу та його дослідження у вітчизняній державно-управлінській науці донедавна пов'язувалося лише зі сферою послуг у секторі економіки. Вітчизняний вчений О. Карпенко вважає, що побудова сервісно-орієнтованої держави є основним пріоритетом України в євроінтеграційному процесі, але специфіка європейських принципів свободи та рівності взаємин між державою і громадянином (коли державні інституції слугують людині, яка є її клієнтом) протиставляються жорстко структурованому білорусько-російському адмініструванню, корені якого беруть свій початок із радянського патерналізму [14; 15].

Сервісна ідея розвитку державної системи ґрунтується на класичній економічній взаємодії: «виробник послуг – споживач», де стійкість і легітимність державних інститутів пов'язана з ефективністю виявлення, моделювання та реалізації індивідуальних і групових інтересів та потреб [13, с. 356].

Для реалізації сервісно-орієнтованої державної політики застосовуються всі класичні функції державного управління, адже їх ототожнюють із функціями управлінських послуг органів влади [16].

Є декілька тлумачень поняття «сервісно-орієнтована держава» у вітчизняній науці. Зокрема, О. Євтушенко вважає, що сервісна держава – особлива політична форма організації публічної влади, яка володіє спеціальним апаратом управління, спрямованим на надання публічних послуг індивідам, а також система соціально-правових гарантій гідного життєзабезпечення людини, її прав і свобод [15]. У його тлумаченні не зрозуміло, у чому полягає особливість політичної форми організації публічної влади в сервісній державі?; також викликає питання, що це за спеціальний апарат управління, відмінний від органів влади, які опікуються соціальними питаннями в державах, які не кваліфікуються як органи «соціально-орієнтованої держави».

Т. Сиволапенко у своїй статті теж формулює це поняття, погоджуючись із тлумаченням О. Карпенка, що «сервісно-орієнтована держава – це суспільні відносини, які спрямовані на державну політику надання управлінських послуг (або сервісно-орієнтовану державну політику), як цілеспрямований курс дій органів влади та сукупність засобів (механізмів, інструментів, важелів, способів), які вони практично реалізують для створення, забезпечення, функціонування та розвитку сервісної держави (впровадження механізмів взаємодії суб'єктів і об'єктів надання державних і муніципальних сервісів» [13, с. 356]. Не можна цілковито погодитись з таким визначенням, адже до нього є декілька зауважень. По-перше, держава – це не суспільні відносини, а механізм їх регулювання. По-друге, суспільні відносини не стільки спрямовані на державну політику, а формують її для того, щоб вона забезпечувала комфортні умови функціонування цих відносин. По-третє, не можна погодитись із тавтологією в цьому визначенні стосовно того, що сервісно-орієнтована держава – це цілеспрямований курс органів влади «для створення, забезпечення, функціонування та розвитку сервісної держави», тобто сервісно-орієнтована держава призначена для формування умов функціонування сервісної держави.

Потрібно погодитись з Т. Коршуном, що соціально-орієнтована держава – це концепція, яка зазначає, що основним призначенням держави і основною вимогою до ефективного результату її діяльності має бути зручність користування послугами, які вона надає своїм громадянам [17, с. 55].

У цьому ж річищі визначає це поняття юрист А. Бондаренко, яка зазначає, що публічно-сервісна концепція держави і державного управління – це сучасне розуміння соціального призна-

чення держави, відповідно до якого пріоритетним завданням демократичного врядування є служіння громадянському суспільству, а основною формою діяльності владних інституцій – надання публічних послуг. У межах сервісної концепції державного управління державна влада розуміється як «постачальник послуг», система державного управління – як організація з надання таких державних (публічних) послуг, а громадяни – їх замовники і споживачі. За цією концепцією відбувається новий розподіл прав, обов'язків та відповідальності між громадянським суспільством і державою [18, с. 10].

М. Дзевелюк зазначає, що ідея сервісної держави не нова, а починається зі становленням у XVI ст. європейської політико-правової доктрини, зумовленої Реформацією, яка визначала мету і завдання держави – служіння суспільству. Він вважає, що функціональна модель держави не може розглядатися як сервісна, адже державна монополія надання послуг, з точки зору теорії ринку, не може розглядатись як послуга. Не можна погодитись з цією думкою, адже послуга залишається нею незалежно від суб'єкта її надання. Складно погодитись і з іншою думкою М. Дзевелюка, що у сучасних умовах відбувається демонополізація держави за всіма її функціональними призначеннями, внаслідок якої формується публічна конкуренція «між державою та іншими соціальними структурами», які можуть здійснювати ті ж функції, але більш ефективно і раціонально в економічному та організаційному аспекті. Він відзначає, що саме завдяки цій конкуренції сервісна модель держави реалізується за сучасних умов. Суперечливість цього твердження полягає у тому, що органи державної влади за своїм нормативно-статусним положенням не повинні отримувати прибуток від послуг, які надаються членам суспільства, а всі інші «соціальні структури» рано чи пізно в основу своєї діяльності (навіть соціального спрямування) поставлять питання щодо отримання прибутку [19, с. 60]. Яскравим прикладом є надання таких послуг недержавною структурою – консорціумом ЕДАПС, якому держава делегувала комплекс організаційних, нормативно-правових, технічних, математичних та інших засобів, спрямованих на інформаційне забезпечення ідентифікації та обліку громадян в Україні. Ця функція держави перетворилась на низку бізнесових проектів і відкрила простір для широкого застосування корупційних схем. Держава – це соціально-політичний механізм регулювання суспільних відносин і захисту їх від внутрішніх та зовнішніх посягань.

Саме з цією метою суспільство створює і утримує її за свої податки. Держава як управлінський механізм ніколи не створювалася як бізнес-проект. Будь-яка інша господарська діяльність спрямована на отримання приватного прибутку. Саме завдяки різним цілям держави та інших соціальних структур між ними не може бути конкуренції, адже вона обов'язково перетвориться через посередництво стейкхолдерів (зацікавлених сторін) на корупційний механізм використання бюджетних коштів чи публічних ресурсів в інтересах групи зацікавлених приватних осіб. Держава – суверен у своїй функціональній діяльності. Іншої держави на теренах України немає. Саме тому держава не повинна конкурувати у наданні притаманних виключно їй публічних послуг своїм громадянам. Це аж ніяк не применшує сервісної сутності функціонування держави у взаєминах із громадянами.

Висновки. Отже, в Україні, як і в багатьох країнах світу, відбувається переосмислення сутності та призначення держави як соціально-політичного механізму регулювання суспільних

відносин, основною стратегічною метою якої має бути благополуччя і добробут громадян, що передбачає не управління суспільством, а формування суспільних відносин, які б дозволяли всім членам суспільства «зручно та комфортно» займатись будь-яким продуктивним видом діяльності і задовольняти всі свої соціальні потреби. Саме для реалізації цієї мети держава має застосовувати свою сервісну функцію для якісного надання публічних послуг громадянам, які є не прохачами, а їх споживачами.

Подальше дослідження функціонування держави в аспекті її моделі як сервісно-орієнтованої держави передбачається у таких напрямках, як:

- критичний аналіз питання демонополізації державних функцій щодо надання послуг громадянам;
- критика складника цієї концепції в питанні конкурування держави з недержавними установами та організаціями;
- критика клієнто-орієнтованої діяльності держави тощо.

Список літератури:

1. Карпенко О.В. Механізми формування та реалізації сервісно-орієнтованої державної політики в Україні : дис. ... д-ра наук з держ. упр : 25.00.02. Київ, 2016. 466 с.
2. Парсон В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006.
3. Habermas J. The Structural Transformation of the Public Sphere, 1989.
4. The Politics of Social Choice in America, Europe and Japan. 3rd ed. New York : St Martin's Press, 1990.
5. Massey A. Managing the Public Sector: A Comparative Analysis of the United Kingdom and the United States. Edward Elgar, Aldershot, Yants, 1993.
6. Дем'янчук О.П. «Державна політика» та «публічна політика»: варіант перехідного періоду. URL: http://www.library.ukma.kiev.ua/e-lib/NZ/NZV18_2000_polityk/05_demyanchuk_op.pdf (дата звернення: 1.10.2020).
7. Обушна Н. Публічне управління як нова модель організації державного управління в Україні: теоретичний аспект. *Ефективність державного управління* : збірник наукових праць. 2015. Вип. 44. С. 53–63.
8. Теоретико-методологічні засади формування кадрової безпеки в системі публічного управління : монографія / за ред. С.О. Борисевича. Київ : НАДУ, 2018. 304 с.
9. Чернов С.І., Гайдученко С.О. Публічне адміністрування. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014. 318 с.
10. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право. Київ : Юстиніан, 2007. 288 с.
11. Пасальський М. Концепція публічного управління у сучасній юридичній науці. *Юридична Україна*. 2015. № 7-8.
12. Волков А.М. Публичное управление недропользованием в России (современный период). *Правовая инициатива*. 2013. № 7. URL: <http://49e.ru/ru/2013/9/13> (дата звернення: 1.10.2020).
13. Сиволапенко Т.Л. Основні підходи до визначення поняття механізмів сервісно-орієнтованої держави. *Молодий вчений*. 2018. № 2(24). С. 355–357.
14. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. Т. 2: Методологія державного управління. 2011. 692 с.
15. Євтушенко О.Н. Роль державної влади й місцевого самоврядування в розбудові сервісної держави з надання якісних публічних послуг. *Наукові праці. Науково-методичний журнал. Політичні науки*. 2009. С. 32–37.
16. Карпенко О.В. Управлінські послуги в Україні: механізми надання органами влади. Київ : АМУ, 2014. 408 с.

17. Коршун Т.С. Переосмислення функцій держави в умовах сучасної європейської цивілізації. *Філософія. Культура. Життя*. 2015. Вип. 42. С. 47–59.
18. Бондаренко А. Сутність публічно-сервісної держави в механізмі захисту прав і свобод людини й громадянина. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2018. С. 9–12.
19. Дзевелюк М.В. Сервісна держава як функціональна модель сучасної держави. *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук. пр. 2017. Вип. 78. С. 60–67.
20. Глосарій Програми розвитку ООН. URL: <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary> (дата звернення: 1.10.2020).

Slobodeniuk T.O. ESSENCE AND CONCEPT OF PUBLIC SERVICE ACTIVITY STATES

The article identifies the differences between public and private sectors of public life, reveals the essence of the service-oriented state and the mechanisms of its functioning, and analyzes the interpretation of the conceptual apparatus of regulation of public relations in the model of service-oriented state. A synonymous series with the concepts of “public administration”, “public policy”, “public state”, “private and public interest” is analyzed.

Along with this, the author pays attention to the differences and the relationship between state and public power and state and public policy. The essence of the service-oriented state and mechanisms of its functioning are revealed, as well as the concepts of “service” in the interpretation of domestic public administration science, various interpretations of the concept of “service-oriented state” and “socially-oriented state” and the difference of their essential content. The author critically considers the interpretation of the concept of “service” by various scholars in the aspect of public administration. He touches on the issue of the horizontal component of public policy, which allows to turn into public policy. The term “public administration” is critically characterized in the context of a service-oriented model of state implementation of its functions. The idea of demonopolization of the functions of the state is criticized, especially in the aspect of its provision of services to all members of society.

Significant attention is paid to the contradiction in the development of competition between the state and private and public organizations in the provision of various types of public services to individuals and legal entities, which is the difference between social and profitable goals of their provision. The quintessence of the article is to define the essence and purpose of service and socio-oriented state as a socio-economic and political mechanism for regulating social relations, the main strategic goal of which should be the well-being and well-being of citizens, all members of society “convenient and comfortable” to engage in any productive activity and meet all their social needs.

Key words: *service-oriented state, public administration, public policy, public state, private and public interest, services, public services, service.*